

TABORIŠČNIK

Štev. 90., Leto I. ŠPITAL NA DRAVI Četrtek 12. decembra 1946.

PODPIS MIROVNIH POGODB 10. FEBRUARJA V PARIZU

NEW YORK. Svet četvorice zunanjih ministrov je na svoji včerajšnji seji sklenil, da bodo mirovne pogodbe z bivšimi nemškimi sateliti Italijo, Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Finsko podpisane 10. februarja 1947 v Parizu. Pogodbe bodo podpisali pooblaščenji zastopniki prizadetih držav. Ministri so se tudi zedinili o dnevnem redu za Moskovsko zasedanje, ko bodo razpravljali o mirovnih pogodbah z Nemčijo in Avstrijo. Sklenili so v tej zvezi, da se 14. januarja sestanejo v Londonu njih namestniki, da pripravijo gradivo za Moskovsko konferenco. Ob razgovorih o Nemčiji in Avstriji bodo prizadete sosednje države imele priliko podati svoje stališče. Danes se Svet četvorice še enkrat sestane.

UPORI, NEMIRI IN IZGREDI

PERZIJA **TEHERAN.** Azerbejdžanska pokrajinska vlada je včeraj dala svojim četam nalog, da se ne upirajo več vladnim edinicam, ki zasedajo Azerbejdžan. Danes zjutraj pa javljajo iz Perzije, da so vladne čete že vkorakale v Tabriz, glavno mesto pokrajine Azerbejdžan. Voditelji gibanja, ki so dali nalog za upor, so pobegnili preko meje v Rusijo.

VENEZUELA **CARACAS.** V južnoameriški državi Venezuela je včeraj izbruhnili vojaški upor proti sedanji vladi, ki je kazala zmerne levičarske tendence. Situacija je zaenkrat še nejasna in zato si ni mogoče ustveriti objektivne in jasne slike o upor. Vlada je zvečer objavila, da je povsod gospodar položaje. Vendar nekateri radio postaje objavljajo navodila in odredbe upornikov. Po najnovejših poročilih se je upornikom posrečilo zavzeti neko letališče, odkoder so potem z bombniki napadli glavno mesto Caracas. Na mesto so vrgli tri bombe, katerih ena je eksplodirala v neposredni bližini vladnega sedeža.

GRČIJA **ATENE.** Po petdnevni borbi ob bolgarski meji se je vladnim četam posrečilo popolnoma razbiti močne uporniške edince. Poedini razbiti oddelki upornikov so se rešili na ta način, da so se umakali na bolgarsko ozemlje.

BOLGARIJA **SOFIJA.** Vladni organi so odkrili in preprečili nameravanega vojaškega puča oz. upora je bil zrušiti sedanji bolgarski režim.

ITALIJA **PADOVA.** Včeraj je prišlo v Padovi do velikih protiangleških demonstracij in izgrediv. Povod za demonstracije je dal neki britanski vojaški avto, ki je podrl na tla italijanskega stražarja v trenutku, ko se je izognil nekemu pešcu. Demonstracije so trajale še pozno v noč.

LJUBLJANA. Agencija Reuters javlja, da se te dni vršijo v Ljubljani razgovori med voditelji italijanske, jugoslovanske in tržaške komunistične stranke o možnosti ureditvi Trsta.

PRESELJENCI IN BEGUNCI NA KOROŠKEM

Celovec, 12. decembra. Današnja "Volkszeitung" prinaša članek o preseljenih osebah na Koroškem ter se peča z vprašanjem, katere izmed teh bi Avstrija lahko prevzela za svoje državljane. Pravi, da je zdaj na Koroškem kakih 50.000 preseljenih ljudi, izmed katerih jih je 20.000 v taboriščih. Med preseljenimi je 4.000 Nemcev iz Nemčije in 10.000 Volksdeutschev. Med temi so najmočnejša skupina preseljenci iz Spodnje Štajerske in Mežiške doline, ki jih je kakih 6.000. List nato naglašja: "Na podlagi gorenjih podatkov danes lahko računamo, da jih bo nekaj tisoč, ki se bodo potegovali za avstrijsko državljanstvo s sedežem na Koroškem."

ASERBEIDŽAN SE JE UDAL!

Iz Teherana poročajo, da so perzijske čete od treh strani udarile na Aserbeidžan. Dne 10. decembra zvečer so vladne čete bile samo še 150 kilometrov daleč od glavnega mesta aserbeidžanskega Rebrisa. Iz Washingtona pa prihaja tole poročilo:

Kakor je izvedelo ameriško zunanje ministrstvo, je perzijski vojni minister dobil brezjično spročilo aserbeidžanskega ministrskega predsednika Jafra Piševari-ja iz Tebrisa, ki predlaga svojo udajo. Hkrati je aserbeidžanska deželna vlada svojim četam izdala povelje, naj ustavijo bojevanje.

BAVARSKA USTAVA

Dne 1. decembra je ljudsko glasovanje sprejelo novo bavarsko ustavo, po kateri Bavarska postane svobodna ljudska država. V ustavi je zajamčena svoboda vere in vesti ter prepovedana vsakršna umazana literatura. Država in občine imajo nalogo skrbeti za čistost družine. Pridelavo, izdelavo in razdeljevanje gospodarskih dobrin nadzoruje država. Javne šole so verske šole; zajamčen je vpliv verskih občin na mladinsko vzgojo.

KUGA V ITALIJI

Rim, 11. decembra /FND/. Blizu Turina v kraju Rivoli so ugotovili več primerov kuge. Vse to ozemlje so strogo zastražili. V mestu Alessandria so zaprli vse šole, ker je v tem mestu izbruhnila huda epidemija škrlatinke.

DROBNE NOVICE

CARINSKA UNIJA med Jugoslavijo in Albanijo je bila sklenjena 27. novembra.

VSESLOVANSKI KONGRES v Belgradu je bil včeraj končan. Na zaključni seji je govoril tudi srbski pravosl. patriark Gavriilo.

večer pa je na belgrajskem radiu govoril sovjetski maršal Tolbuhin.

LADJA, ki je Jude tihotapila v Palestino, in se ponesrečila v Egejskem morju, je po izpovedbah prizadetih odplula iz neke jugoslovenske luke.

KITAJSKIE ČETE maršala Čang-Kai-šeka so začele veliko ofenzivo na pokrajino Jenan, kjer je komunistični glavni stan.

PREISKAVA O ANGLEŠKI PRITOŽBI. Z Dunaja poročajo, da so sovjetske oblasti takoj ukrenile strogo preiskavo, ki naj ovrže angleške pritožbe, češ da so sovjetski vojaki vdrlí v spalni voz vlake, v katerem se je vozil britanski politični zastopnik v Bukarešti s svojo ženo. Baje se je to zgodilo na avstrijsko-ogrski meji. Vojaki so baje nadlegovali popotnike in ukradli tudi nekaj posteljnine.

V TRŽAŠKI MEDN. KONTR. Komisiji bodo po sklepu sveta zun. min. sedeli zastopniki teh 10 držav: Sovj. zveza, Amerika, Vel. Britanija, Avstrija, Francija, Jugosl., Češko-slovaška, Ogrska, Poljska in Švica.

KAJ BO Z LATERANSKIMI POGODBAMI ?

Profesor Giannini, profesor na milanski katoliški univerzi, je priobčil članek, kjer se peča z vprašanjem, kakšna bo usoda "lateranskih pogodb", ki so bile sklenjene med Vatikanom in italijansko državo za časa Mussolinija. Te pogodbe obsegajo dva dela: V prvem delu je rešeno takoimenovano "rimsko vprašanje". V tem delu je italijanska država priznala Vatikan za samostojno državo ter je pogodba določila tudi vatikanske meje. - V drugem delu teh pogodb pa je bil obsežen konkordat med Italijo in Vatikanom.

Po naziranju profesorja Gianninija je za zdaj "rimsko vprašanje" nesporno ter se ga nihče ne misli dotikati. Drugače pa je s konkordatom. O konkordatu pa imajo zdaj razne stranke svoje posebne nazore, ki jih bodo skušale uveljaviti. Na eni strani so krščanski demokrati, ki hoče konkordat med katoliško Cerkvijo in državo držati. Na drugi strani pa je zlasti takoimenovana akcijska stranka - "Partito d' Azione", ki je med vsemi italijanskimi strankami najbolj kulturnobojna in ki brezpogojno zahteva, naj bi se konkordat razveljavil. Ta stranka, ki jo vodi Parri, bivši ministrski predsednik, pa se je zdaj razklala in pri nobenih dosežanjih volitvah ni dobila ljudskega zaupanja. Komaj s peščico poslancev je prišla v kontistuantno. Zato ne bo imela v tem odločilne vloge, pač pa je njena vloga bolj propagandna. Socialistična stranka očitno ni voljna iti za to stranko v kulturnem boju, pač pa stoji na stališču ločitve Cerkve od države. Komunisti pa se o tem vprašanju sploh ne izrekajo, kakor se nočejo še izreči o ločitvi zakona, ker ne marajo za zdaj odvrniti od sebe vernih ljudskih množic. Zato pravijo, da je to vprašanje za zdaj še nezrelo.

Nobenega dvoma pa ni, da je to vprašanje nadaljnjega razvoja, kakšna bo usoda lateranskih pogodb in tudi usoda katoliškega zakona.

NOVA BRAZILSKA USTAVA

Pred kratkim je stopila v veljavo nova ustava brazilske republike. Brazilija je največja južno-ameriška država, ki šteje nad 40 milijonov duš. Brazilija se je s svojimi četami udeležila tudi svetovne vojske zoper nacizem in fašizem. Kot taka se je v svetovni politiki po vojski zelo uveljavila. Zdi se, da je Brazilija odločena tudi v miru voditi dosledno in načelno politiko na znotraj in zunaj. To dokazuje njena nova ustava. Nova ustava izrecno določa brazilske odnose do katoliške Cerkve. Dalje naglašava ustava, česar nima nobena druga ustava na svetu: Božja suverenost /izvir vse svetne oblasti od Boga/ je edino prava podlaga vsake demokracije in tako tudi edino jamstvo verske svobode in svobode vesti. Verouk v šolah je obvezen predmet, ki ga poučuje katoliška Cerkve po svojih služabnikih. Prav tako je v ustavi naglašeno, da je katoliški zakon nerazdružljiv in da je le tak zakon od države priznan.

»MOLILI SMO KAKOR ŠE NIKOLI !«

Dva ameriška generala, ki sta se udeležila prvih poskusov z atomsko bombo, sta objavila v javnosti, kaj sta takrat doživljala. "Z vso gotovostjo lahko rečeva, da je večji del gledalcev ob tem poskusu molil, molil tako, kakor še nikoli v življenju niso molili. Vsi smo namreč čutili, kakor bi zagrešili hogoškruno, ko smo si drznili sprostiti sile, ki so doslej bile pridržane edino le Vsemogočnemu Bogu."

Danes se je izvedela v naši ambulanti prva kirurški operacija na slepiču, ki je dobro uspela. - S tem je začel poslovati v naši taborišni ambulanti tudi kirurški oddelek.

POTNI LISTI ZA BEGUNCE

Kakor je bilo že poročano, je 8. do 15. oktobra v Londonu zbrovala konferenca tistih držav, ki so včlanjene v takoinenovanim "medvladnem odboru za begunce /Intergovernmental Comitee/. Na tej konferenci so sklenili za begunce vpeljati posebne begunske potne liste. Zdaj imamo o tem nekaj bolj natankih poročil, da bodo naši bralci vsaj malo poučeni o tej zanje tako važni zadevi.

Tista država, v kateri begunec prebiva, bo na begunčovo prošnjo prosilcu izdala potno izkaznico, ki bo imela enako veljavo kakor vsak potni list, in bodo druge države na njo izdajale tudi svoja viza. Dokler bo ta begunski potni list trajal, ali pa, dokler bo izstavljajoča država to na listu označila, se bo begunec, čeprav je na podlagi tega lista že odšel kam drugam, v določenem roku vseeno še lahko vrnil v to državo, kjer je poprej prebival in kjer je dobil potni list.

Pogodbo so podpisale te le države: Argentina, Avstralija, Belgija, Brazilija, Čile, Domingo, Ekvador, Francija, Grčija, Velika Britanija, Holandija, Luksenburg, Švedska, Švica, Venezuela. Nekatero druge države, med njimi Združene države in Kanada, te pogodbe sicer niso podpisale, so pa izjavile, da bodo tak potni list priznavale, čeprav ga same ne bodo dajale.

Tak potni list bodo dobivali begunci, ki bodo spadali pod skrbstvo Intergovernmentalnega komiteja, če bodo zanj prosili, ko se bodo hoteli preseliti kam v inozemstvo. Pogoji pa je ta, da je begunec "brez državljanstva" ali brez zaščite kake druge vlade. Ne velja pa tak potni list za tiste begunce, ki imajo na podlagi poprejšnjih pogodb pravico dobiti takoinenovani "Nansenov potni list". To so zlasti nekdanji ruski emigranti, ki jih imenujemo tudi Vranglovci. Država, ki je podpisala to pogodbo in bo lahko izdajala take potne liste, bo seveda odločala, ali prosiči begunec res spada pod varstvo imenovanega medvladnega odbora. Ta odbor je namreč sprejel definicijo, kdo je begunec, v smislu sklepov gospodarskega in socialnega sveta UEO. V tem smislu je svoje skrbstvo razširil na vse kategorije beguncev, za katere bo kasneje skrbela nova begunska organizacija, ki se bo ustanovila.

Begunski potni list bo po zunanosti čim bolj podoben pravemu potnemu listu ter bo veljal 1 - 2 leti. Med tem časom bi se begunec lahko vrnil v prejšnjo državo, ki mu je izdala potni list, če država ne bo tega roka zmanjšala. Države bodo imele pravico povratek skrajšati na 3 mesece. Na ta potni list bo država, kamor bi se begunec hotel preseliti, izdala svoj vizum. Države pa, skozi katere bi begunec moral potovati na svoj cilj, bi morale dati prehodni vizum. Ob tej priliki je bilo tudi sklenjeno, da tak potni list ne bo smel več veljati kakor pa navadni potni list.

S tem je beguncem vsega sveta bila storjena velika usluga ter pomeni to velik napredek v reševanju begunskega vprašanja.

V ponedeljek je uslužbenka iz Steinholda pozabila v avtomobilu, ki je vozil ob šesti uri zjutraj delavce iz Spitala v Lienz, zavitek /papirnata vrečica za 1 kg/. Pošten najditelj naj ga vrne v baraki 33, pri družini Mrekovi.

Prostovoljni pomočnik, soba 13 a, soba 3.

Najdeno je bila vsota denarja, čobi se v sobi C, soba 2/a

Izgubil se je ključ od sobnih vrat od barake 7 do kapele. Najditelj naj ga odda v naši upravi.